

Maatschappelijk verantwoord consumeren/ Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO)

Als consument koop je verschrikkelijk veel spullen.

Waar let je op als je iets koopt? Alleen op de prijs en of je iets leuk of mooi of lekker vindt?

Of denk je ook aan zaken als milieuvervuiling, duurzaamheid, gezondheid of arbeidsomstandigheden?

Natuurlijk ben je blij als je een product wat jij wil hebben voor weinig geld kan aanschaffen. Maar ben je nog steeds zo blij als je weet dat het product is gemaakt door mensen die worden uitgebuit of dat de productie ervan de leefomgeving van mensen en dieren verwoest? Of je eigen gezondheid?

Zeker als je niet veel te besteden hebt is het best lastig te kiezen voor verantwoorde producten. Die zijn vaak wel wat duurder. Maar steeds meer mensen maken zich wel zorgen over het milieu, de klimaatverandering, hun gezondheid en het lot van arbeiders in lage-lonen-landen, waar steeds meer producten worden gemaakt. Het wordt voor producenten dan ook interessanter om maatschappelijk verantwoord te gaan ondernemen; dat is namelijk heel goed voor het imago van een bedrijf.

Wat is maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO)?

Bedrijven in Nederland moeten zich al aan heel veel regels houden. Regels over hoe ze met hun personeel om moeten gaan (minimumloon, arbeidsomstandigheden, ontslagbescherming, enz.) en regels over het milieu (je mag geen afgewerkte olie in de sloot kieperen, enz.). Bedrijven die maatschappelijk verantwoord ondernemen houden zich natuurlijk aan deze regels, maar doen daarbovenop ook dingen die niet verplicht zijn, maar wel beter voor mens en milieu, hier en in andere delen van de wereld.

Bij maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) hoor je vaak de termen People, Planet en Profit. Die drie zaken moeten in balans zijn. Alles wat je doet binnen je bedrijf moet goed zijn (of in ieder geval niet slecht) voor de mensen (people) en het milieu (planet), maar het moet niet ten koste gaan van de winst (profit), want als je niks meer verdient is je bedrijf failliet, en daar schiet ook niemand wat mee op.

Veel bedrijven zijn bang dat maatregelen die beter zijn voor mens en milieu veel geld kosten en dat daardoor de winst te laag wordt. Maar bijvoorbeeld bewust omgaan met energie is goed voor het milieu en levert juist geld op. Ook zie je dat bedrijven adverteren met hun MVO-activiteiten en daardoor meer opdrachten krijgen en dat mensen wel wat meer willen betalen voor hun producten of diensten. (voorbeeld: <http://www.youtube.com/watch?v=2rGIsNxKDGM>)

Onder MVO vallen dus allerlei activiteiten. Voorbeelden:

- ☐ Te werk stellen van mensen met een beperking
- ☐ Eerlijk zakendoen met leveranciers in de derde wereld
- ☐ Milieuvriendelijke producten gebruiken binnen het bedrijf, zoals papier, inkt, koffiebekers, meubilair enz., enz.
- ☐ Zelf milieuvriendelijk produceren
- ☐ Energie besparen (verlichting, zonnepanelen enz.)
- ☐ Minder afval produceren
- ☐ Met het personeel vrijwilligerswerk doen in de buurt
- ☐ Samenwerken met een goed doel (in Nederland of in ontwikkelingslanden)
- ☐ Enzovoort, enzovoort, enzovoort

Kijk ook:

<http://www.youtube.com/watch?v=GIGYq5wH4Ek>

http://www.klm.com/csr/nl/community/company_community/aircares.html

Hierboven staan allemaal voorbeelden van MVO binnen bestaande bedrijven.

Tegenwoordig zie je ook steeds meer bedrijven die speciaal met een bepaald maatschappelijk doel worden opgericht.

Bijvoorbeeld:

Adviesbedrijven op het gebied van duurzaamheid, MVO enz.

Bedrijven die producten maken en ontwikkelen met nieuwe energiezuinige technologie.

Bedrijven die alleen duurzame, gezonde producten verkopen

Enzovoort, enzovoort.

Kijk naar:

<http://www.youtube.com/watch?v=P1h5tPGmxqg>

<http://2ndare.nl/index.php/het-verhaal>

<http://www.willemendrees.nl/>

<http://www.devegetarischelager.nl/>

http://www.ecotex.nl/webshop/?gclid=CPKb8YTQ8LgCFc2_3godBjIA6Q

<http://www.tonyschocolonely.com/>

En dit is nog maar het topje van een enorme ijsberg aan nieuwe, duurzame en maatschappelijk verantwoorde bedrijven!

Zo'n beetje het toppunt van duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen is werken volgens het Cradle to cradle concept.

Cradle to cradle (C2C):

Dit concept komt er in het kort op neer dat alle producten zo ontworpen worden dat ze als ze niet meer gebruikt kunnen worden

☐ óf voedsel vormen voor de biosfeer (en dus volledig en onschadelijk afbreekbaar zijn)

☐ óf dat het afval volledig kan worden omgezet in grondstof voor nieuwe producten.

Tegenwoordig wordt er nog vooral gekeken hoe (milieuvervuilend en gezondheid bedreigend) afval zo onschadelijk mogelijk kan worden opgeruimd. Bij C2C wordt gekeken hoe je producten (maar ook gebouwen en hele industrieterreinen) zó kunt ontwerpen dat er helemaal geen afval ontstaat.

Zie de documentaire van VPRO's Tegenlicht:

<http://www.youtube.com/watch?v=XbVvUp8frnU>

Op de website van MVO Nederland is nog heel veel informatie te vinden.

<http://www.mvonederland.nl/>

MVO wereldwijd

In Westerse landen is regelgeving voor bedrijven op het gebied van mens en milieu heel normaal, maar in ontwikkelingslanden nog zeker niet. Of de regels zijn er wel, maar het is veel te makkelijk voor bedrijven om zich er niet aan te houden. Door de globalisering (*het proces dat steeds meer landen deel uit maken van de wereld handel*) hebben wij als consumenten en producenten daar ook steeds meer mee te maken.

Een aantal organisaties houden zich bezig met het armoedeprobleem in ontwikkelingslanden:

Fairtrade

Fair Trade Original bestaat sinds 1959 en is de grondlegger van de ontwikkelingshandel, een initiatief dat wereldwijd navolging heeft gevonden. Door ontwikkelingshandel vinden producten van boeren, ambachtslieden en van bedrijven met een goed sociaal beleid, hun weg naar de westerse consument. Dit schept werkgelegenheid waardoor de welvaart van de mensen zelf, van hun dorp en soms zelfs van de hele regio stijgt.

Fair Trade Original koopt de producten onder faire handelsvoorwaarden in bij haar handelspartners en biedt hen ondersteuning op het gebied van productontwikkeling, productietechnieken, logistiek en marketing. Vervolgens verkoopt Fair Trade Original de producten door aan supermarkten, Wereldwinkels, WAAR-winkels, webwinkels en andere winkels en ketens.

Filmpje: <http://fairtrade.nl/NL/MainExtendedContent/Over-Fair-Trade-Original.aspx>

Een probleem met fairtrade producten (vooral non-food) is soms wel dat de ontwerpen niet altijd aansluiten bij onze Westerse smaak. Hiervoor is in Nederland nu een organisatie opgericht die Nederlandse ontwerpers uitzendt naar ontwikkelingslanden om daar, samen met de lokale producenten, spullen te ontwerpen die wij hier ook mooi vinden. Misschien ken je wel de houten schalen en manden die Piet Hein Eek in Vietnam heeft ontworpen in samenwerking met lokale ambachtslieden.

<http://www.ddid.nl/houten-woon-accessoires-en-keramiek/>

Op deze website van **Dutch Design in Development** kun je ook meer lezen over deze organisatie.

Oxfam Novib

Novib (Nederlandse Organisatie voor Internationale Bijstand) wordt in 1956 opgericht om mensen in ontwikkelingslanden te helpen op allerlei gebieden.

In 1994 sluit de Novib zich aan bij Oxfam international, en heet dan voortaan Oxfam Novib.

Oxfam Novib heeft als doel de armoede in de wereld, en alle gevolgen daarvan op allerlei gebieden, te bestrijden. Dit doen ze op vele manieren; daadwerkelijke hulp; lobbyen bij regeringen; het organiseren van acties en voorlichtingscampagnes om het westerse publiek bij hun werk te betrekken; enzovoorts.

Verdere informatie op <http://www.oxfamnovib.nl/>

Ook 'gewone' bedrijven trekken zich het lot van mensen in derde wereldlanden aan, zie

bijvoorbeeld deze website: <http://www.schoonwaterhierschoonwaterdaar.nl/>

Natuurlijk willen deze merken ook gewoon meer producten verkopen; hier zie je dat hulp aan ontwikkelingslanden ook goed gebruikt kan worden als marketingtool:

<http://www.youtube.com/watch?v=p7c7ZuY5YGg&feature=related>

Misleiding

Helaas blijkt het zo te zijn dat sommige bedrijven wel goede sier willen maken met kreten als: "verantwoord", "gezond" en "ecologisch", maar dat dat in de praktijk niet altijd zo is.

Bekijk de website www.foodwatch.nl

Ook afleveringen van tv-programma's als "de keuringsdienst van waarde", "radar", "kassa" en andere consumentenprogramma's bevatten veel staaltjes van consumentenmisleiding.

Wat moeten we er mee?

Er is tegenwoordig steeds meer informatie over wat wel en niet verantwoord is. Toch kopen en gebruiken we met z'n allen nog steeds heel veel producten die helemaal niet goed zijn voor mens, dier en milieu.

Neem bijvoorbeeld vlees. Iedereen weet onderhand wel dat de productie van vlees (met name de bio-industrie) erg slecht is voor de samenleving. De CO2 uitstoot is enorm (opwarming van de aarde); het dierenleed is groot; enorm veel landbouwgrond wordt gebruikt voor het verbouwen van veevoer (in plaats van om mensen te voeden); er breken ziektes uit die ook gevaarlijk zijn voor de mens (gekke koeienziekte, Q koorts), vlees bevat hormonen en antibiotica die slecht zijn voor onze gezondheid, enzovoort, enzovoort.

Toch eten we met z'n allen alleen maar méér vlees. Waarom?

Iets om over na te denken:

Als blijkt dat mensen individueel zoveel verkeerde keuzes maken; keuzes die slecht zijn voor henzelf en hun omgeving, moeten we de mensen dan niet tegen zichzelf beschermen? Oftewel; moeten we mensen door wetgeving niet dwingen beter voor zichzelf en de wereld te zorgen? Of is de vrije keuze en de vrije marktwerking heilig?

Cathelijne Holthuis

Gastdocent Burgerschap

SintLucas

Boxtel

c.holthuis@sintlucas.nl